

Bruselj, 16.1.2020
COM(2020) 6 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Letno poročilo o operacijah humanitarne pomoči Evropske unije, financiranih leta 2018

UVOD.....	2
OPERACIJE HUMANITARNE POMOČI, financirane v letu 2018	2
Pregled glavnih operacij humanitarne pomoči, financiranih v letu 2018	2
Horizontalne prednostne naloge.....	8
Povzetek ocen, opravljenih v letu 2018	10
Proračun za leto 2018.....	11
DODATNE INFORMACIJE IN VIRI.....	13
Seznam partnerjev podpisnikov okvirnega sporazuma o partnerstvu iz leta 2014.....	13

UVOD

V tem poročilu so predstavljene glavne dejavnosti Unije in rezultati njene politike v letu 2018 na področju humanitarne pomoči, ki jo izvaja Evropska komisija. Poročilo je pripravljeno v skladu s členom 19 Uredbe Sveta (ES) št. 1257/96 z dne 20. junija 1996.

OPERACIJE HUMANITARNE POMOČI, financirane v letu 2018

V zadnjih desetletjih sta se povečali kompleksnost in resnost humanitarnih kriz. Najpomembnejši vzrok humanitarnih potreb so bili še vedno konflikti, veliko ljudi pa je še naprej potrebovalo nujno pomoč zaradi naravnih nesreč. Leta 2018 je potrebovalo pomoč več kot 134 milijonov ljudi.

EU je še vedno ena največjih donatoric, ki s humanitarno pomočjo in pomočjo na področju civilne zaščite zagotavlja pomoč in podporo najbolj ogroženim osebam. Vendar pa je bil hiter odziv na nastajajoče krize še vedno težak zaradi omejenega dostopa in varnostnih pomislekov.

Evropska komisija je bila na čelu odziva EU na krize, operacijam humanitarne pomoči pa je namenila več kot 1,8 milijarde EUR (ZN je pozval k zagotovitvi humanitarne pomoči v višini 25,4 milijarde USD) v več kot 90 državah, pri čemer je bil poseben poudarek na podpori prebivalstvu v Siriji, ki so ga prizadeli konflikti, in beguncem v sosednjih državah.

Spodbujanje humanitarne pomoči in spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava, ki temeljita na jasnih načelih, je bilo v središču ciljev Komisije. EU je še naprej imela vodilno mednarodno vlogo s predsedovanjem dvema skupinama donatorjev: skupini za donatorsko podporo Mednarodnega odbora Rdečega križa in skupini za dobro humanitarno donatorstvo (slednji je predsedovala skupaj s Švico). Poleg tega je Komisija do januarja 2019 vodila svetovno pobudo Poziv k ukrepanju za zaščito pred nasiljem na podlagi spola v izrednih razmerah. Ta pobuda in pobuda za izobraževanje v izrednih razmerah sta bili še vedno glavni prioriteti za humanitarne ukrepe EU.

Komisija je v odziv na vse bolj razširjene krize in nestabilnost nadaljevala delo na področju povečevanja odpornosti. V zvezi s tem je dosegla napredek pri povezovanju humanitarnega in razvojnega delovanja. Na neformalnem sestanku Sveta za zunanje zadeve na temo razvoja septembra 2018 je bil potrjen mirovni element tega povezovanja in ugotovljeno je bilo, da je za reševanje dolgotrajnih kriz s pomočjo ukrepanja, ki spoštuje humanitarna načela, potrebna vez med tremi elementi: humanitarnim, razvojnim in mirovnim delovanjem.

Komisija si je v skladu z zavezami velikega dogovora med donatorji in operativnimi agencijami na svetovnem humanitarnem vrhu še naprej prizadevala za večjo stroškovno učinkovitost. V zvezi s tem je izdala navodilo za obsežne denarne transferje, ki zagotavlja, da več sredstev doseže upravičence in da se za upravne stroške porabi manj. EU je v povezavi s tem še naprej uvajala svoj največji denarni program – mrežo socialne varnosti v sili za begunce v Turčiji.

Pregled glavnih operacij humanitarne pomoči, financiranih v letu 2018

Evropska komisija je posredovala v številnih krizah in nesrečah po vsem svetu. Nekatere od njih so opisane v nadaljevanju.

Posredovanje ob izrednih razmerah

Komisija je uporabila namensko zbirko orodij za izredne razmere, da bi se lahko hitro odzvala na nove izredne razmere in na obstoječe krize, ki se hitro poslabšujejo in jih ob sprejetju letnega sklepa o financiranju ni bilo mogoče predvideti. Zbirka orodij za izredne razmere vsebuje štiri instrumente: orodje za odzivanje na akutne obsežne krize (ALERT), orodje za epidemije, orodje za krize manjšega obsega ter podpora Skladu za nujno pomoč ob nesrečah (DREF) Mednarodne federacije Rdečega križa in Rdečega polmeseca (IFRC).

ALERT zagotavlja hitro začetno financiranje za takojšen odziv na nenadne obsežne naravne nesreče, ki prizadenejo več kot 100 000 ljudi. Leta 2018 je bilo zagotovljenih 8,65 milijona EUR za odziv na hude poplave v Keniji, Etiopiji in Nigeriji, potrese in cunami v Indoneziji ter za odpravo posledic tropskega ciklona na Filipinih.

Z orodjem za epidemije so bila zagotovljena nujna finančna sredstva za pet izbruhov: virusa lassa (Nigerija), ebole (Demokratska republika Kongo) in kolere (Džibuti, Niger in Zimbabve). Izplačani znesek je znašal 2,775 milijona EUR.

Na podlagi orodja za krize manjšega obsega je bilo skupaj 2,225 milijona EUR porabljenih za odziv na sedem nesreč, in sicer v Tongi (tropska nevihta), Nigeriji (gibanje beguncev), Nikaragvi (nemiri), Gvatemali (izbruh vulkana), na Laosu (porušitev jezusa), v Venezueli (poplave) in na Haitiju (potres).

Evropska komisija je bila tudi med glavnimi donatorji DREF, in sicer je prispevala sredstva za 39 operacij v skupnem znesku 3,9 milijona EUR, kar je približno 25 % sredstev za leto 2018.

Kriza v Siriji

Leto 2018 je bilo že osmo leto krize v Siriji. V tem času je zaradi ofenziv in sprememb nadzora nad ozemlji prišlo do množičnega razseljevanja, žrtev in neznanskega trpljenja več kot 13 milijonov ljudi. Komisija je zagotovila življenjsko pomembno pomoč, predvsem hrano, zdravila, vodo in zatočišča. Ukrepi Komisije so bili namenjeni prebivalcem Sirije, pa tudi sirskim beguncem v Libanonu, Jordaniji in Egiptu. Humanitarna pomoč Komisije je znašala 260 milijonov EUR.

Poleg tega je bila EU vključena v številne mednarodne diplomatske pobude, kot so „Podpora prihodnosti Sirije in širše regije“, konferenca v Bruslju, projektna skupina za humanitarno pomoč mednarodne podporne skupine za Sirijo v Ženevi, srečanja visokih uradnikov v Oslu in Berlinu ter druga prizadevanja za spodbujanje spoštovanja humanitarnih načel in mednarodnega humanitarnega prava. Konferenca v Bruslju je opozorila na stisko prizadetih civilistov v Siriji, pri čemer so bile sprejete zaveze za sredstva v višini 3,5 milijarde EUR za leto 2018 ter večletne zaveze za sredstva v višini 2,7 milijarde EUR za obdobje 2019–2020.

Turčija

Junija 2018 je EU sklenila, da bo za instrument EU za begunce v Turčiji namenila dodatne 3 milijarde EUR, da bi se zagotovila podpora za sirske begunce. V okviru te druge tranše je bilo v letu 2018 dodeljenih 550 milijonov EUR, od tega 50 milijonov EUR za humanitarno pomoč, zlasti zaščito in zdravje. Skupna humanitarna sredstva, za katera so bile sklenjene pogodbe v okviru instrumenta, so tako znašala več kot 1,45 milijarde EUR.

Glavni humanitarni program instrumenta, mreža socialne varnosti v sili, je še naprej pokrival osnovne potrebe in potrebe po zaščiti 1,7 milijona upravičencev. To je bil največji humanitarni projekt v zgodovini EU. V okviru mreže socialne varnosti v sili je EU od začetka leta 2017 financirala projekt pogojnega nakazila sredstev za izobraževanje, s tem pa je do decembra 2018 podprla redno šolanje 517 000 otrok.

Zahodni Balkan

V letu 2018 so bile humanitarne dejavnosti EU osredotočene predvsem na podporo beguncem in migrantom v Bosni in Hercegovini. Lokalne skupnosti in mednarodne organizacije so zagotovile osnovno pomoč, na primer hrano, zatočišča in osnovno zdravstveno oskrbo. Vendar pa so bile njihove zmogljivosti preobremenjene, zato je Svet ministrov Bosne in Hercegovine maja 2018 uradno zaprosil za pomoč EU.

Evropska komisija je v letu 2018 namenila 2 milijona EUR humanitarne pomoči, da bi zagotovila nujno pomoč za izpolnjevanje potreb beguncev in migrantov. Kratkoročna pomoč je bila dopolnjena s srednjeročnimi sredstvi v višini 7,2 milijona EUR.

Ukrajina

Po več kot štirih letih konfliktov je bila humanitarna pomoč v vzhodni Ukrajini potrebna tudi leta 2018. Konflikt je prizadel več kot 4,4 milijona ljudi, od katerih jih je humanitarno pomoč potrebovalo vsaj 3,4 milijona. Omejen humanitarni dostop ter neugodne politične in varnostne razmere so privedli do poslabšanja humanitarnih razmer. Zaradi velike politizacije konflikta in zmanjšanja finančnih sredstev donatorjev je bil humanitarni odziv otežen.

EU in njene države članice so bile še vedno med največjimi donatorji humanitarne pomoči s skupaj 232 milijoni EUR dodeljene podpore. EU je najranljivejšim skupinam še naprej zagotavljala življenjsko pomembno pomoč, hkrati pa spodbujala nemoten prehod na srednje- in dolgoročno pomoč na drugih območjih vzhodne Ukrajine.

Kriza v Jemnu

Kriza v Jemnu leta 2018 je bila največja humanitarna kriza na svetu, saj je pomoč potrebovalo 22,2 milijona ljudi. Konflikt, kršitve mednarodnega humanitarnega prava in slabe gospodarske razmere v državi so povzročili največjo krizo na področju prehranske varnosti, ki je prizadela 20 milijonov ljudi. Zaradi ofenzive v Hodajdi junija 2018 je bilo razseljenih več kot 500 000 oseb, kriza pa se je še poglobila. Poleg tega se je v Jemnu nadaljevala epidemija kolere.

V letu 2018 je Komisija okrepila svoj odziv na krizo in zagotovila 127,5 milijona EUR življenjsko pomembne pomoči za več kot 14 milijonov ogroženih oseb.

Regionalna kriza v Maliju

Oboroženi spopadi in nasilje so se povečali, njihovi učinki pa se še naprej širijo tudi na sosednje države: Burkino Faso, Mavretanijo in Niger. Približno 390 000 oseb je bilo prisilno razseljenih, zaradi česar so se povečale humanitarne potrebe, vendar je z dostop še naprej težaven.

Komisija je leta 2018 zagotovila 61 milijonov EUR humanitarne pomoči, ki je bila osredotočena predvsem na zdravje in prehrano, pokrivala pa je 80 % zdravstvenih okrožij na severu. Nujno podporo pri preskrbi s hrano je prejelo skupaj približno 160 000 ranljivih ljudi. Več kot 124 000 otrok, mlajših od pet let, ki so bili hudo akutno podhranjeni, je prejelo življenjsko pomembno pomoč v hrani, na tisoče otrok v severnem in osrednjem Maliju pa se je lahko udeležilo dejavnosti na področju izobraževanja v izrednih razmerah. Poleg tega je Komisija zagotovila pomoč v hrani več kot 140 000 malijskim beguncem v Burkini Faso in Nigru ter pomoč v hrani in na področju izobraževanja v izrednih razmerah malijskim beguncem v Mavretaniji.

Kriza v Sahelu

V Sahelu je bila leta 2018 zaradi pomanjkanja hrane kriza, kakršne na tem območju že dolgo ni bilo. Vse bolj razširjen konflikt ter kriza na področju kmetijstva in pašništva sta še poslabšala obstoječe zapletene razmere, s katerimi se spopada vse bolj ogroženo prebivalstvo.

Komisija je različnim prizadetim državam zagotovila nujno pomoč v skupnem znesku 272,9 milijona EUR. Več kot 1,1 milijona ogroženih oseb je prejelo pomoč v hrani, več kot 450 000 otrok, ki so bili hudo akutno podhranjeni, pa je bilo deležnih življenjsko pomembne zdravniške oskrbe. EU si dejavno prizadeva za krepitev povezovanja humanitarnega in razvojnega delovanja, tako da povečuje odpornost prizadetega prebivalstva, zmanjšuje humanitarne potrebe in odpravlja temeljne vzroke za neustrezno prehransko varnost in akutno podhranjenost.

Kriza v Čadski kotlini

Leta 2018 so konflikti in nasilje še naprej pestili 17 milijonov oseb, ki živijo na tem območju. Več kot 2,7 milijona oseb, vključno z 1,5 milijona otrok, je bilo prisilno razseljenih znotraj države ali v sosednje države. Neustrezna prehranska varnost in podhranjenost sta bili še vedno na kritični ravni, saj je 3 milijone ljudi trpelo pomanjkanje hrane.

Komisija je v odziv na obsežne humanitarne potrebe v prizadetih državah dodelila več kot 105 milijonov EUR. Dodeljena so bila znatna sredstva za zagotavljanje pomoči v hrani, osnovne zdravstvene oskrbe, vode in sanitarne oskrbe, zatočišč ter gospodinjskih izdelkov za notranje razseljene osebe, begunce in ranljive gostiteljske skupnosti. Berlinska konferenca o regiji Čadskega jezera septembra 2018 je bila priložnost za obnovitev mednarodne zaveze za podporo državam Čadskega jezera. EU je nato napovedala sredstva v višini 138 milijonov EUR, ki bodo združevala humanitarno in razvojno pomoč.

Regionalna kriza v Srednjeafriški republiki

Razmere so se še naprej slabšale, povečali pa so se tudi učinki prelivanja na sosednje države. Spopadi med oboroženimi skupinami in napadi na humanitarne delavce so se okrepili. Humanitarno pomoč je potrebovala več kot polovica prebivalcev Srednjeafriške republike (približno 2,5 milijona oseb). Približno 2 milijona oseb je trpelo akutno pomanjkanje hrane, dve tretjini prebivalstva pa nista imeli dostopa do osnovne zdravstvene oskrbe. Približno vsak četrti državljani je bil prisilno razseljen znotraj države ali v sosednje države (Kamerun, Čad in Demokratično republiko Kongo).

Komisija je za krizo dodelila več kot 33 milijonov EUR humanitarne pomoči. To je vključevalo nujno pomoč za prebivalce v Srednjeafriški republiki, ki so jih prizadeli konflikti, pa tudi za begunce v sosednjih državah.

Demokratična republika Kongo

Humanitarne razmere so se še naprej slabšale, saj so se nadaljevali konflikt, prisilno razseljevanje in nestabilne politične razmere. Avgusta 2018 je bil razglašen deseti in doslej največji izbruh ebole v Demokratični republiki Kongo. Ebola se je najprej pojavila na območju, ki ga je prizadel konflikt, kar je otežilo odziv zaradi nasilnega odpora skupnosti in velikega tveganja za širjenje bolezni. Poleg tega je več kot 13 milijonov oseb v Demokratični republiki Kongo trpelo pomanjkanje hrane, kar je dvakrat več kot leta 2017. V zadnjih letih je bilo prisilno razseljenih približno 4,5 milijona oseb, zatočišče v sosednjih državah pa je poiskalo še dodatnih 800 000 oseb.

Financiranje EU je znašalo več kot 80 milijonov EUR, osredotočeno pa je bilo na življenjsko pomembno pomoč in logistično podporo s humanitarnimi zračnimi prevozi. Pri odzivanju na ebolo je EU tesno sodelovala z vlado Demokratične republike Kongo in ključnimi partnerji ter zagotavljala tehnično pomoč, logistično podporo in operacije financiranja, tudi v sosednjih državah.

Somaliya

Humanitarne potrebe so bile še vedno velike zaradi hude suše in nadaljnjih oboroženih spopadov. Prehransko stanje je ostalo kritično, saj je humanitarno pomoč potrebovalo 6,2 milijona oseb, tj. polovica prebivalstva. To je vključevalo 2,6 milijona notranje razseljenih oseb, ki živijo v prenaseljenih naseljih in so izpostavljene tveganjem, povezanim z zaščito. Med temi osebami jih je bilo 300 000 prisilno izseljenih z zemljišč v državni lasti na mestnih območjih.

Sredstva EU v višini 89 milijonov EUR so partnerjem omogočila zagotavljati življenjsko pomembno pomoč v obliki denarja, zdravstvene oskrbe, prehrane, zatočišč, vode, sanitarne oskrbe in higienske pomoči. Zaradi humanitarne pomoči in ugodnega deževja se je število ljudi, ki trpijo akutno pomanjkanje hrane, med letoma 2017 in 2018 zmanjšalo za 54 %. Pojavile so se pobude za prehod z odzivanja na izredne razmere na predvidljivo varnostno mrežo, odporno na pretrse, v sodelovanju z donatorji razvojne pomoči. Humanitarne razmere so še vedno nestabilne, potrebe pa presegajo ravni iz obdobja pred krizo pred dvema letoma.

Etiopija

Od leta 2017 je bilo zaradi medetničnega nasilja notranje razseljenih 3 milijone oseb. Etiopija, ki ima politiko odprtih vrat, je med največjimi gostiteljskimi skupnostmi v Afriki, saj nudi zatočišče več kot 900 000 beguncem iz Južnega Sudana, Somalije in Eritreje. Humanitarni akterji so bili zaskrbljeni zaradi pomanjkanja ustrezne pomoči za nove prišleke, ki je privedlo do zelo visokih stopenj podhranjenosti.

Leta 2018 je Komisija v odziv na potrebe ljudi, ki jih je prizadela kriza v Etiopiji, prispevala 63 milijonov EUR. Prek svojih partnerjev je EU beguncem iz Južnega Sudana in Eritreje pomagala s hrano, zatočišči, osnovnimi gospodinjskimi predmeti, zdravstveno oskrbo pri podhranjenosti, vodo in sanitarno oskrbo. Največji delež sredstev je bil namenjen notranje razseljenim osebam, ki so bežale pred nasiljem ter uničevanjem njihovih domov in sredstev za preživljanje.

Sudan

Zaradi socialno-ekonomske krize, ki se je začela v začetku leta 2018, so se humanitarne razmere v tej državi poslabšale. Potrebe po zaščiti so se povečale tudi zaradi pomanjkanja dostopa do hrane in zdravstvene oskrbe v kombinaciji z negativnimi mehanizmi spoprijemanja s pomanjkanjem. Veliko število ljudi se je s pomanjkanjem hrane srečalo že v času žetve, stanje pa se je še poslabšalo med neugodnim kmetijskim obdobjem, ko je število oseb, ki jih je prizadela lakota, doseglo 6 milijonov, kar je povzročilo veliko ogroženost in hudo akutno podhranjenost. Zaradi vse večjih omejitev fizičnega dostopa do denarja so nastale dodatne omejitve.

V odgovor na naraščajoče humanitarne potrebe v Sudanu je Komisija mobilizirala 41 milijonov EUR za podporo odzivu na najnujnejše potrebe.

Venezuela

Življenjske razmere prebivalstva so se poslabšale zaradi socialno-ekonomske in politične krize. Zaradi pomanjkanja zdravil v kombinaciji z dramatičnim zmanjšanjem zmogljivosti zdravstvenega sistema je naraslo število ljudi, ki nimajo dostopa do zdravstvene oskrbe. Zaradi ukinitve preventivnih programov, poslabšanja sanitarnih razmer in manjše precepljenosti je prišlo do več velikih izbruhov nalezljivih bolezni. Stopnje podhranjenosti so na številnih območjih presegle pragove za izredne razmere. Stopnje umorov in nasilje so bili še naprej med najvišjimi na svetu. Do konca leta 2018 se je iz države izselilo več kot 3,2 milijona oseb, in sicer predvsem v Kolumbijo, Peru, Ekvador in Brazilijo.

EU je dodelila skupno 32 milijonov EUR za zagotavljanje zdravstvene oskrbe, hrane, vode in sanitarne oskrbe, zaščite, izobraževanja v izrednih razmerah ter podpore gostiteljskim skupnostim. Ta znesek vključuje povečanje sredstev ERS za 7 milijonov EUR za podporo najnujnejših humanitarnih potreb.

Kolumbija

Humanitarne potrebe so se povečale, spoštovanje mednarodnega humanitarnega prava je bilo pomanjkljivo, nasilje oboroženih skupin nad civilisti pa je povzročilo razseljevanje prebivalstva. Leta 2018 je bilo razseljenih več kot 150 000 oseb, milijon oseb pa je bilo pridržanih ali jim je bilo omejeno gibanje. Do konca leta so sosednje države gostile približno 300 000 kolumbijskih beguncev. Hkrati so se v Kolumbijo zatekali prebivalci Venezuele zaradi stopnjevanja krize v državi. Kolumbija je bila prav tako zelo izpostavljena naravnim nesrečam, službe za ukrepanje ob nesrečah pa so imele le omejen dostop do območij, ki so jih prizadeli konflikti.

Komisija je dodelila 8,56 milijona EUR za pomoč osebam, ki so jih prizadeli konflikti, in za krepitev zmogljivosti za pripravljenost na nesreče. Vključeni so bili naslednji sektorji pomoči: varstvo, zdravstvena oskrba, voda in sanitarna oskrba za najbolj ogrožene skupine, izobraževanje v izrednih razmerah ter pripravljenost na nesreče.

Haiti

Haiti se je skozi leto soočal s kritično neustrezno prehransko varnostjo, pri čemer je bilo stanje za več kot 1,3 milijona oseb akutno. Razširjenost akutne podhranjenosti med otroki, mlajšimi od pet let, je bila na več lokacijah visoka in nad stopnjo izrednih ravni SZO. Več kot dve leti po orkanu Matthew prek 140 000 prizadetih gospodinjstev še vedno ni imelo dostopa do zatočišč, odpornih na potrese, pa tudi do vode in sanitarne oskrbe.

EU je leta 2018 namenila 12 milijonov EUR za akutno pomanjkanje hrane in podporo za usklajevanje med humanitarnimi operacijami. Poleg tega je bilo 3,4 milijona EUR namenjenih za pobude za pripravljenost na nesreče, podporo zmogljivostim za hitro odzivanje, gradnjo zatočišč, ki bodo odporna na nesreče, in pripravljenost na sušo. EU je v odziv na oktobrski potres zagotovila tudi 0,2 milijona EUR neprehrambenih izdelkov.

Afganistan

Zaradi konflikta, ki je v tej državi trajal že 18. leto, se je povečalo število civilnih žrtev in novo razseljenih oseb. Državo je prizadela tudi huda suša, ki je močno vplivala na kmetijsko proizvodnjo in prizadela več kot 13 milijonov oseb. Mnoge med 600 000 novimi notranje razseljenimi osebami in po ocenah 820 000 beguncev (osebe z dokumenti in brez njih), ki so se leta 2018 vrnili iz Irana in Pakistana, so potrebovali pomoč. Približno 13,5 milijona oseb ni imelo ustrezne prehranske varnosti, kar je bilo 6 milijonov več kot leto prej.

EU je kljub težkim varnostnim razmeram še naprej zagotavljala življenjsko pomembno pomoč tudi na območjih, ki jih drugi akterji ne podpirajo. V letu 2018 je bilo za podporo operacijam pomoči dodeljenih 46 milijonov EUR.

Kriza glede ljudstva Rohinga

Po množičnem razseljevanju leta 2017 je leta 2018 v bangladeškem mestu Cox's Bazar prebivalo približno milijon beguncev brez državljanstva. Večina jih je živela v izjemno preobremenjenem ogromnem taborišču in bila v celoti odvisna od humanitarne pomoči, brez svobode gibanja in možnosti za preživljanje. Z razseljevanjem iz Mjanmara se je celotno

prebivalstvo Cox's Bazarja skoraj potrojilo, kar je povzročalo napetosti z lokalnimi skupnostmi.

EU je za krizo zagotovila 46 milijonov EUR humanitarne pomoči, tako za Bangladeš kot tudi za Mjanmar, in sicer v obliki osnovne zdravstvene oskrbe, vode, sanitarne oskrbe, zatočišč, hrane, zaščite, psihološke podpore in pomoči pri zmanjševanju tveganja nesreč.

Horizontalne prednostne naloge

Izobraževanje v izrednih razmerah

Evropska komisija je leta 2018 namenila 8,5 % svojega proračuna za humanitarno pomoč dejavnostim izobraževanja v izrednih razmerah v 34 državah (v višini 91,6 milijona EUR) in tako presegla cilj 8 % za zadevno leto. Leta 2018 je Komisija zagotovila tudi 1,4 milijona EUR za izobraževanje v izrednih razmerah prek instrumenta za zagotavljanje nujne pomoči v Grčiji. Pomoč za izobraževanje v izrednih razmerah je prejelo 1,25 milijona upravičencev, ki jim je bil tako zagotovljen dostop do varnega in kakovostnega izobraževanja v najbolj težkih razmerah.

Komisija je maja 2018 sprejela tudi sporočilo o izobraževanju v izrednih razmerah¹ in dolgotrajnih krizah. Novi okvir politike bo EU omogočil bolj predvidljivo, prožno in učinkovito sproščanje sredstev na podlagi celostnega in usklajenega pristopa povezovanja humanitarnega in razvojnega delovanja ter jasnih strateških prednostnih nalog. Države članice EU so okvir politike podprle s sklepi Sveta², ki so bili sprejeti novembra 2018.

Denarna pomoč

Denarni transferji so pogosto smotrnejši in stroškovno učinkovitejši od drugih oblik pomoči, kot sta poudarila mednarodna skupnost med svetovnim humanitarnim vrhom in veliki dogovor ter kot je potrjeno v navodilu za denarne transferje (november 2017). Ob nižjih transakcijskih stroških pomoč neposredno doseže upravičence, ima največji možni učinek in je stroškovno učinkovita. Poleg tega denarni transferji podpirajo lokalne trge in postavljajo temelje za okrevanje in odpornost skupnosti.

Evropska komisija je izkoristila vse priložnosti, da bi povečala uporabo denarnih transferjev, ki so bili uspešno izvedeni pri operacijah v Turčiji, Grčiji, Somaliji, Libanonu, Jordaniji, Afganistanu in Iraku.

Inovacije in vključevanje zasebnega sektorja

Komisija se je leta 2018 vključila v globalno razpravo o humanitarnih inovacijah in vključitvi zasebnega sektorja, zlasti na letnem srečanju Svetovnega gospodarskega foruma, na zasedanju Ekonomskega in socialnega sveta na temo humanitarnih zadev ter v Generalni skupščini ZN.

¹ Sporočilo o izobraževanju v izrednih razmerah in dolgotrajnih krizah (COM (2018) 304 final z dne 18. maja 2018).

² Sklepi Sveta o izobraževanju v izrednih razmerah in dolgotrajnih krizah (12817/18 z dne 26. novembra 2018).

Komisija je še naprej podpirala razvoj inovativnih pristopov z izkoriščanjem priložnosti, ki jih ponujajo programi EU za raziskave in inovacije. Evropski svet za inovacije je na primer leta 2018 začele podeljevati tri nagrade Obzorje 2020, ki so neposrednega pomena za humanitarni sektor: cenovno dostopne visokotehnološke rešitve za humanitarno pomoč, zgodnje opozarjanje ob epidemijah in blokovne verige v dobro družbe.

Vodilna vloga EU pri pobudi Poziv k ukrepanju za zaščito pred nasiljem na podlagi spola v izrednih razmerah

Komisija je od junija 2017 do decembra 2018 vodila svetovno humanitarno pobudo „Poziv k ukrepanju za zaščito pred nasiljem na podlagi spola v izrednih razmerah“. Ta globalna pobuda združuje 82 partnerjev (države, donatorje, mednarodne organizacije in nevladne organizacije), ki si prizadevajo za spremembe in povečanje odgovornosti v humanitarnem sistemu, da bi se spopadali z nasiljem na podlagi spola že v prvih fazah krize. Komisija se ukvarja s to pobudo že od njene uvedbe (2013), od junija 2017 pa jo vodi na svetovni ravni.

V letih 2017 in 2018 je namenila približno 62 milijonov EUR humanitarne pomoči za preprečevanje spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola na svetovni ravni ter odzivanje nanj.

ECHO Flight (Afrika) in podpora humanitarnim zračnim operacijam

Humanitarni zračni prevozi so bistvenega pomena za doseganje ljudi v stiski, zlasti kadar infrastruktura ni zanesljiva. Poleg prevoza humanitarne pomoči in delavcev se s humanitarnimi zračnimi prevozi izvajajo medicinske in varnostne evakuacije.

Komisija upravlja lastne humanitarne zračne prevoze – „ECHO Flight“ – z vozlišči v Keniji, Ugandi, Demokratični republiki Kongo in Maliju. V letu 2018 je bilo z operacijami s šestimi zrakoplovi podprto humanitarno osebje pri več kot 250 projektih, prepeljanih je bilo 26 176 humanitarnih delavcev ter približno 230 ton tovora. Proračun za ECHO Flight je znašal 14,6 milijona EUR, operacije pa so se za partnerje in humanitarne organizacije izvajale brezplačno.

Komisija je podprla tudi druge neprofitne humanitarne zračne prevoze. Leta 2018 je prispevala 24,5 milijona EUR za Svetovni program za hrano/slужbo Združenih narodov za humanitarne zračne prevoze in 750 000 EUR za operacije organizacije Mission Aviation Fellowship v Afganistanu.

Povzetek ocen, opravljenih v letu 2018

[Celovita ocena humanitarne pomoči EU, 2012–2016](#)

V oceni je bilo ugotovljeno, da je EU načelna donatorka, ki pri zagotavljanju pomoči upošteva potrebe na terenu in ima edinstvene značilnosti, kot so njen pristop k partnerstvu, mreža na terenu in prispevanje k oblikovanju humanitarnega sistema. Dodeljena proračunska sredstva so bila primerna za odzivanje na potrebe ciljnih skupin in na cilje humanitarne pomoči, poleg tega so temeljila na celovitih in trdnih ocenah potreb. Na splošno so bili ukrepi ocenjeni kot stroškovno učinkoviti.

Področja, za katera je bilo ugotovljeno, da jih je treba izboljšati, so: razvoj bolj programskega pristopa k partnerstvom med EU in njenimi partnerji; povečanje vključenosti lokalnih izvajalskih partnerjev; razširitev uspešnih inovativnih pristopov in boljše poročanje; spodbujanje sinergij z dejavnostmi na področju civilne zaščite ter boljše obveščanje o načelih strateških usmeritev EU.

Ocena humanitarne logistike v okviru civilne zaščite in humanitarnih ukrepov EU, 2013–2017

Ocena je zajela naložbe Komisije v humanitarne zračne prevoze, pobude za izboljšanje sistemov za humanitarno logistiko ter financiranje logističnih elementov projektov Komisije. V skladu z oceno so imele naložbe Komisije v logistična vozlišča in usposabljanje ter njena podpora razvoju globalnega logističnega grozda dolgotrajne koristi. Poleg tega je podpora zračnemu prevozu še vedno zelo pomembna.

V oceni je bilo priporočeno, da Komisija razvije politiko na področju humanitarne logistike in v okviru partnerskih sporazumov, ocenjevanja kriz in orodij za načrtovanje nameni večjo pozornost logistiki. Poleg tega so bili predlagani načini za nadaljnje spodbujanje vodilnega položaja na področju logistike v sodelovanju z drugimi humanitarnimi akterji, da bi se povečala učinkovitost in izboljšali rezultati.

Ocena ukrepov humanitarne pomoči EU na območju afriških Velikih jezer, 2013–2017

Gre za oceno ukrepov humanitarne pomoči EU na območju afriških Velikih jezer v obdobju 2013–2017. Dodeljena proračunska sredstva niso bila sorazmerna z naraščajočimi potrebami v regiji, kar pomeni, da je morala Komisija svoje ukrepe omejiti na temeljni cilj reševanja življenj. Kljub temu je bila sprejeta strategija prilagojena razvoju potreb, dosežena je bila visoka raven usklajenosti med ukrepi, Komisija pa je imela ključno vlogo v strukturah za usklajevanje humanitarne pomoči v regiji.

V oceni so bili opredeljeni specifični vidiki, ki prispevajo k učinkovitosti GD ECHO, na primer učinkovito spremljanje. Opredeljene so bile možne izboljšave glede podaljšanja sporazumov o nepovratnih sredstvih s posameznim izvajalskim partnerjem za nadaljnje izvajanje določenega ukrepa in/ali glede večletnih projektov.

Proračun za leto 2018

1. Seznam sporazumov o financiranju, ki jih je Komisija sklenila na področju humanitarne pomoči³:

Sporazumi o humanitarni pomoči, ki jo je dodelila EU, so na voljo na spletišču sistema finančne preglednosti.

³ Vključno z imeni zadevnih partnerskih organizacij.

2. Izvrševanje proračuna humanitarne pomoči za leto 2018

IZVRŠEVANJE PRORAČUNA EU ZA LETO 2018

Brez zunanjih namenskih prejemkov iz držav članic

Regija/država	Znesek	%
Afrika	651	37 %
Sudan in Južni Sudan	86	
Srednja Afrika	95	
Velika jezera	70	
Afriški rog	200	
Južna Afrika, Indijski ocean	11	
Zahodna Afrika	160	
Severna Afrika	19	
Afrika	10	
Bližnji vzhod in vzhodno sosedstvo	552	32 %
Bližnji vzhod	474	
Vzhodno sosedstvo	79	
Azija, Pacifik	116	7 %
Jugozahodna in Srednja Azija	57	
Jugovzhodna Azija in Pacifik	59	
Latinska Amerika, Karibi	73	4 %
Latinska Amerika	52	
Karibi	21	
Nesreče po svetu	36	2 %
Civilna zaščita	41	2 %
Prostovoljci EU za humanitarno pomoč	19	1 %
Nujna pomoč v Uniji	199	11 %
Dopolnilne operacije in podpora	67	4 %
SKUPAJ	1,753	100 %

(v milijonih EUR)

DODATNE INFORMACIJE IN VIRI

- Splošne informacije o GD ECHO:
<http://ec.europa.eu/echo/en>
- Finančne informacije o dejavnostih Evropske komisije na področju humanitarne pomoči v letu 2018:
https://ec.europa.eu/echo/financing-decisions-hips-2018_en
- Informacije v zvezi z operacijami iz prejšnjih let:
http://ec.europa.eu/echo/about/annual_reports_en.htm
- Letno poročilo GD ECHO o dejavnostih za leto 2018:
https://ec.europa.eu/info/publications/annual-activity-report-2018-european-civil-protection-and-humanitarian-aid-operations-echo_en
- Letno poročilo o upravljanju in smotnosti izvrševanja proračuna EU za leto 2018 https://ec.europa.eu/info/publications/annual-management-and-performance-reports_sl
- Ocenjevalna poročila GD ECHO:
http://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_en
- Podatki o financiranju humanitarne pomoči s strani Evropske komisije in držav članic: <https://webgate.ec.europa.eu/hac/>

Seznam partnerjev podpisnikov okvirnega sporazuma o partnerstvu iz leta

2014

<http://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/weblistpartners.pdf>